

Парите в българското семейство: модели на власт

Резюме

Централна **тема** в настоящия дипломен проект е българското семейство и по конкретно, начините, по които то формира, управлява и разпределя бюджета си. Ще разгледам начините, по които семействата разпределят семейния си бюджет като по-конкретно ще се спра върху разпределянето на властта в семейството между мъжа и жената в контекста на вземането на решения относно организирането на семейния бюджет .

Предмет на изследване в настоящия проект е процесът на формиране, разпределяне и управление на семейния бюджет като властови процес.

Основната **цел** е да се изследват семейните взаимоотношения като форма на властово отношение между партньорите и факторите, които ги определят. За постигането на тази цел, са изследвани различните модели на бюджетиране, характерни за българските семейства. Също така, са проследени факторите, които влияят върху избора на определен модел на формиране на семеен бюджет.

За постигането на поставените цели, са поставени няколко **задачи**.

1. Емпирична верификация на моделите на бюджетиране, теоретично разработени в настоящата работа - обща каса, частична каса и разделна каса.
2. Втората задача цели да изследва властовите отношения между партньорите, като разграничи две форми на власт при вземане на решения за разпределянето на семейния бюджет, а именно: стратегически контрол и текущо управление
3. Третата задача цели да проследи и анализира влиянието на следните фактори върху избора на един или друг модел на формиране на семеен бюджет

Методологията, която е използвана е комбинация между качествени и количествени методи. Количественото изследване е национално представително с метод на изследване пряко лично интервю в дома на респондентите. Данните са предоставени от Маркетингова агенция „Ноема“. За целите на качествено проучване проведох десет полу-стандартизирани интервюта с пет двойки.

Основните изводи:

- 1) Характерно и за трите модела на бюджетиране е, че властта при вземането на решения е неравномерно разпределена между партньорите. Потвърди се хипотезата, че общата каса е най-използваният модел на формиране на семеен бюджет. Той се характеризира със стратегическа роля на мъжа - той има последната дума за важните и големи финансови решения и оперативната роля на жената - тя отговаря за текущото управление.
- 2) Моделът на частичната каса е най-малко използван от българските семейства. При него жената има доминираща позиция и при двата типа решения. Това е единственият модел, при който властта е в ръцете на само един от партньорите.
- 3) Моделът на разделните каси, с който допълнихме теоретичния модел, е вторият най-разпространен модел сред българските семейства. Той е близък до модела на общата каса като разпределение на властовите позиции, но се различава по това, че мъжът в двойката поема и част от текущите решения, поради обстоятелството, че той е с по-голям личен доход от двамата партньори.